

VILLE KAINULAINEN

Palvelutyöntekijästä ammattiyhdistysaktiiviksi – Luottamusmiesten urakerronta matalapalkkaisella yksityisellä palvelusektorilla

Artikkeli avaa näkökulman ay-aktiivisuuteen luottamusmiesten elämäkulussa haastavana edunvalvontaympäristönä pidetyllä yksityisellä palvelusektorilla, Palvelualojen ammattiliiton (PAM) luottamusmiesten joukossa. Missä määrin luottamusmiestehtävästä voi puhua urana ja millaisia henkilökohtaisia kehitymis- ja etenemismahdollisuuksia se tarjoaa? Kysyn, 1) millaista urakerrontaa luottamusmiestoiminnan vaiheista voidaan erottaa, 2) millaisena ay-aktiivin uralle päätyminen ja sillä eteneminen näyttäytyvät erityisesti subjektiivisen urakäsityksen näkökulmasta ja 3) miten sukupuoli merkityksellistyy luottamusmiesten käsityksissä, mielikuvissa ja itsemäärittelyissä urasta. Lähestyn tutkimuksen etnografista aineistoa narratiivisella luennalla hyödyntäen kertomuksellista lähestymistapaa luottamusmiesten haastatteluiden ja monipaikkaisen kenttäaineiston analyysiin. Ay-aktiivin urapolku on aktiivisimmilla luottamusmiehillä keskeinen osa elämäkulkua. Tehtävässä

on mahdollisuuksia oman työn merkityksellistämiseen, osaamisen kehittämiseen ja vaikuttamiseen. Uralle annetut merkitykset kietoutuvat työntekijöiden edustamisen, asiantuntijuuden rakentumisen ja risteävien urapolkujen tasapainottamisen ympärille. Päätoimisille luottamusmiehille ay-toiminta avaa mahdollisuuden siirtyä hektisestä suorittavasta palvelutyöstä tehtäviin, jotka muistuttavat tiedollisilta vaatimuksiltaan ja autonomialtaan toimihenkilötyötä. Varsinkin pääluottamusmieheltä vaadittuja taitoja on totuttu liittämään korkeakoulutusta edellyttäviin asiantuntijatehtäviin.

Asiasanat: luottamusmiehet, ammattiyhdistystoiminta, matalapalkkaisuus, yksityiset palvelut, urakehitys, sukupuolittuminen

Aikuiskasvatus 40(1), 6

VILLE KAINULAINEN

From service employee to trade union activist – Career narratives of shop stewards in the low-income private services sector

This article offers a view into how trade union activism affects the life course of shop stewards in the private services sector – a sector often deemed challenging for trade union advocacy. I focus on the career narratives of shop stewards who are members of the Service Union United PAM, representing typically low-income and female-dominated private service sectors. My research question is informed by my reflection on whether being a shop steward constitutes “a career” and on what kinds of personal advancement opportunities stewardship offers: 1) What kinds of career narratives do the different phases of shop steward activity yield? 2) How is a buoyant trade union career perceived from the viewpoint of subjective perceptions of career? 3) How does gender figure into the meanings of career in shop stewards’ understandings and definitions of a career? I approach my ethnographic data through a narrative reading, utilizing a story-centred approach towards shop steward interviews

and multi-site field data analysis. Trade union career establishes itself as a central part of the life course of the most active shop stewards. The position adds meaning to one’s work, and offers opportunities to upskilling oneself and making a difference. Shop stewards drew the following kinds of meaning from their steward careers: representing fellow employees, building own expertise and balancing crossing career paths. For full time shop stewards trade unionism opens up a route from hectic manual service tasks to tasks resembling white-collar work in their skills requirements and degree of autonomy. Especially the role of chief shop steward requires skills usually associated with demanding expert-level work.

Keywords: shop stewards, trade unionism, low income, private services, career development, gendered processes

Aikuiskasvatus 40(1), 6

Digimentorointi osana työelämäläheistä jatkuvan oppimisen ekosysteemiä

Artikkelissa tarkastellaan digimentorointia yhtenä jatkuvaa oppimista tukevana käytänteenä oppimisen ekosysteemiajattelun valossa. Digimentoroinnin toimintatapojen kehittäminen opiskelijoiden ja työelämän välisillä yhdyspinnoilla on eräs eAMK-hankkeen (2017–2020) toimenpide, jonka tavoitteena on oppimisen ja sen toimintatapojen uudistaminen. Talvella 2017–2018 kootun haastatteluaineiston pohjalta tarkastellaan korkeakoulutoimijoiden ja yritysten edustajien näkemyksiä ja kokemuksia, jotka esittelevät digimentorointia toimintatapana. Digimentorointia analysoidaan tässä yhteydessä Kemmisin ja Heikkisen (2012) ekosysteemi-ajattelumallin pohjalta. Tutkimus osoittaa, että digimentorointi asemoituu mie-

lekkäällä tavalla osaksi oppimisen dynaamista ekosysteemiä. Se tunnistetaan toimijoiden vastavuoroista jatkuvaa oppimista ja yhteiskehittämistä tukevana käytänteenä, joka ketterästi muuntuu vastaamaan toimintaympäristön uusiin odotuksiin. Haasteena on, miten luoda digimentoroinnin yhteiskehittämisen tiloja korkeakoulujen ja työelämän yhdyspinnoille.

Asiasanat: jatkuva oppiminen, mentorointi, käytäntö, digitalisaatio, työelämä, korkeakoulut, teemahaastattelut, ekosysteemi

Aikuiskasvatus 40(1), 22

Digital mentoring as part of an ecosystem of continuous working life-oriented learning

This article examines digital mentoring as one of support practices for continuous learning, in light of learning ecosystem thinking. The eAMK project (2017–2020) develops digital mentoring practices for the junctures of student and working lives as one of several methods aiming at reforming learning. We examine the views and experiences of higher education institutions and enterprises staff on digital mentoring: our data was collected in interviews during the winter of 2017–2018. We use Kemmis & Heikkinen's (2012) model of ecosystem thinking in our analysis of digital mentoring. Our research shows that digital mentoring establishes itself as a meaning-

ful part of the dynamic ecosystem of learning. It is perceived to support the reciprocal continuous learning and co-creating of actors. It is seen as having agile and protean responses to new expectations from its environment. A challenge was identified in how to establish co-creation spaces for digital mentoring on the junctures of higher education and working life.

Key words: lifelong learning, mentoring, practice, digitalisation, working life, institutes of higher education, focused interviews, ecosystem

Aikuiskasvatus 40(1), 22

KATRIINA TAPANILA

Akateemisen työn merkityksellisyys ja yliopiston muuttuvat vaatimukset

Julkinen valta vaatii yliopistoilta yhä enemmän taloudellisen hyödyn tuottamista ja kilpailukyyn vahvistamista. Suoritteiden ja tehokkuuden korostaminen on kuitenkin nähty ristiriitaisena yliopistojen sivistystehtävän kanssa, ja se on vähentänyt yliopistohenkilöstön työssään kokemaa merkityksellisyyttä. Tarkastelen kasvatustieteitä, lääke- ja biotieteitä sekä kielitieteitä edustavien tutkija-opettajien työssään kokemaa merkityksellisyyttä ja sen muutosta. Kysyn, millaisia merkityksiä he antavat työlleen, miten ja mistä asioista he rakentavat työnsä merkityksellisyyttä ja miten he sovitavat yhteen omia identifikaatioitaan ja yliopistotyölle asetettuja vaatimuksia. Aineistona on teemakirjoittamisen menetelmällä kerätyt tutkija-opettajien kirjoittamat kuvaukset heidän suhtautumisestaan työhönsä ja yliopistossa tapahtuneisiin muutoksiin. Tutkija-opettajat rakensivat työnsä merkityksellisyyttä edistämällä

tiedettä, kasvattamalla ja sivistämällä opiskelijoita, vaikuttamalla yhteiskuntaan ja vaalimalla yliopistoyhteisöä. Sivistyseetokseen identifioituneet kasvatus- ja kielitieteilijät kokivat oman työnsä arvostuksen heikentyneen mitattavia tuloksia korostavassa yritysmäisessä yliopistossa ja sen myötä myös kokemansa työn merkityksellisyyden vähentyneen. Jos yliopisto ohjaa työntekijöitään sitoutumaan pääosin oman uran edistämiseen tuottamalla julkaisuja ja hakemalla rahoitusta, se ei välttämättä kykene tuottamaan siltä odotettavaa yhteiskunnallista hyötyä, laatua ja vaikuttavuutta.

Asiasanat: yliopistot, merkityksellisyys, merkitykset, identiteetti, tieteenalat, uudistukset

Aikuiskasvatus 39(4), 36

KATRIINA TAPANILA

The meaningfulness of academic work and the changing demands of the university

The state demands that universities constantly produce more economic good and strengthen the competitiveness. The emphasis on the efficiency is however seen as contradictory to the edifying task of universities. This has eroded the perceived meaningfulness of work of the university staff. I examine the perceived meaningfulness of work - and its changes - of academics representing education, medicine, bioscience and linguistics. I ask, what kinds of meanings they attach to their work, how they build the meaningfulness of their work and how they reconcile their own identifications with the demands set for the academic work. My data consists of academics' descriptions on their stances towards their work and the recent changes in universities, collected by using thematic writing methodology. The academics built meaningfulness of their work by enhanc-

ing the progress of science, educating and edifying students, making a difference in society and nurturing the university community. The educational scientists and linguists, identifying with the edifying ethos, felt that their work was underappreciated in the enterprise-like university based on numerical indicators. This led to a decrease in their perceived meaningfulness of work. If the university directs its staff to prioritize their own career progress through publications and grant applications, it may not be able to deliver the expected societal benefit, quality and impact.

Keywords: Universities, meaningfulness, meanings, identity, disciplines, reforms

Aikuiskasvatus 39(4), 36

Translation: Markus Palmén